

БУРЯДАД ҮНЭН

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй

У К А З

НУХЭР А. А. ВОРОНЦОВТО БУРЯДАЙ АССР-ЭЙ ГАБЬЯАТА ЭКОНОМИСТ ГЭЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Арадай ажахы хүгжөөлгэдэ финансын арга боломжонуудыг хэрэглэхэ талаар, тусбэлтгэдэ габыатай байһанайн түлөө Бурядай АССР-эй финансын министрэй орлошто нүхэр Воронцов Александр Алексеевичтэ Бурядай АССР-эй габыата экономист гээн хүндэтэ нэра зэргэ олгохо.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо Г. ГАЛУШЕВСКАЯ.
Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Удэ, Советүүдэй байшан,
1979 оной майн 25.

1921 оной 21-нээ гарана № 122 (15144) 1979 оной майн 29, вторник Сэн 2 мүнгэн

ШЭНЭ АРГА НЭБТЭРҮҮЛЭГШЭД

гуур нэмжйһэн таряалан дээрэ гурбан трактор хойноо газарай хурьһа урбуулангүй элдүүрилхэ КПП-2.2 түхэлэй культиватор, шүдэтэй хоёр хоёр каток шэрэнхэй аалихан дабшана. Эдэ агрегадуудыг залуу механизаторнууд Ольга Наназатова Мангандон, Георгий Тыхшеев, Николой Манзуоров гэшүдэ жоолодоно.

— гээд Георгий Тыхшеев хөөрэнэ. Комсомол-залуушуулай энэ гурбан агрегат үдэр бүри халаанайгаа даабари холо үлүүлэн дүүргэжэ шалгарна. Нормонь 12 гектар юм. Эхынгээ зүргөөр механизатор болонон Ольга Мангандоной зорилго ехэ даа. Гэрэ совхоздоо эхэнэртүүдэй эвэно, улаань бригада эмхидхэхээр шиндэнхэй. Ольгын элдүүлэнэй ёшоор мүнөө СКТУ-да нотагайн гурбан басагад хуража, механизаторай мэргэжэл шудална.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Н. Манзуоров, агрегадууд поли дээрэ О. Мангандон, Ц. ЦЫБИКОВЭЙ фотонууд.

ЭХЭНГЭ. Газарай хурьһа хамгаалах тал нүүдэй жэлүүдэдэ эйдэ тоно хүдэлмэри ябуулагдана. Илангаяа Хэжэнгийн совхоз механизаторнууд талынгаа бүхы полине хуруулан, хурьһынь урбуулан халхалжа онд арга өөр хэрэглэнэ.

Удэр Энхэ Талын наа-рмынхид зуһаландаа гүжэ хул хөөрсг боло-мэ хэн. Ээһиньшэ бай-аб даа.

Удэр Энхэ Талын наа-рмынхид зуһаландаа гүжэ хул хөөрсг боло-мэ хэн. Ээһиньшэ бай-аб даа.

аһала һайн үрэ дун туйлана гэхээр. Тусхайлбал, энэ жэлэй үнгрэн дүрбэ һара соо фермынхид бүхыдөө 2513 центнер һу һаагаа гэхэ гү, али түсбөө 111 процент дүүргэһэн байна. Эндэхи эрхим һаалишан Цырен-Ханда Гуржаповна, Очирова жэлэй эхинһэ хойшо үнэгэн бүриһөө 1000 шахуу килограмм һу һаажа, район дотороо мурьсеендэ түрүүлнэ. Тэрэһэн энэ май һарада тү-

зэргэтэй, — гэжэ нүхэр Гарма-таров хэлэнэ. — Зунай бэлшээрини үедэ сөггөн дээдэ дэлбэрүүлхэ ямар арга боломжо биби Энээн тухша ямар хэмжээ абажа бай-нат? — гэжэ асуубаб. — Хэһийшэ мэдээтэр үбэл-жөөн шадарнай малай бэлшэхэ гээд уйтан, хагда ногооншье муу ааб даа. Таряанай газар хуу халагдашоо, сабшалан соо мүнөө мал адуулахгүй хэ юм-ши. Тимхээ энэһээ хорёод

ЗУ҂АЛАНДА ЗӨӨЛГЭН

рушээр хагсуу хүйтэн, саһа, бороотой, тарамжагуйшг улар-рилтай байгаһынь һаань, һу һаагаа ехэ доошолуулагүй. Мүнөө фермын бүхы 370 үнэгэ-дэй 320-ниниһ һаалгаа. Тэдэһинь үдэрэй 2000—2050 үлүүтэй килограмм һун һааг-дадаг. Ондогоор хэлбэл, үнэгэн бүриһөө үдэрэй дунда үнэгэр зургаа үлүүтэй кило-грамм һун абаһан болоно. — Ээһинэй үшөөл бага гээ-шэ ааб даа. Үбэлдөө үнэгэдэй олоороо тугаллаад байһан, үбэ тэжээлэй элбэг байһан үедэ февраль, март соо үдэр-жөө үнэгэн бүриһөө 8—10 кило-грамм һу һааһаа гэхэ. Үбэ-һы силоснай бүри апрель соо барагдадаг, һаа болотор ди-лэнхидэ һолоомо хэршэжэ, талха таряанай холижо элбэг-дэ эдүүлэбди. Харин мүнөө һаамхай үнэгэн бүридэ үдэрэй 2 килограмм, тийхэдэ һааг-даа һуһанайн литр бүхэндэ 400 грам талха таряанай зүйл эдүүлжэ һаанабди. Апрельин тэһнэһэ хойшо малнай бэл-шээрэдэ гаргагдаа юм. Тийгээ-шэ һуулай үедэ һу һаалинмай зарим тэдэ доошолоо. Мүнөө энэ гэгээлдэ үсдэ-хаха, май һарындаа түсбөө эрхэ бэшэ дүүргэжэ оролдоно-бди. Зуһаланда буухадаа һу һаалинмай хураггүй дээшлэхэ

Репортаж — гэжэ түрүүлэгшэнь магтан хэлэ хэн. Үнэхөөрөөшье, Энхэ Талын фермэдэ ажалша бэрхэ, эбтэй зөтэй коллектив хүдэлдэг бай-на. Тусхайлбал, залуу һаали-шадны үнэгэй хүдэлдэг нү-хэдэйнгөө дүй дүршэлынь халан абажа, оролдосотойгоор, сог-той залитайгаар хүдэлнэ. Аха нүхэдэнь баһал залуушуулаа дахуулжа, мэргэжэлдэ һурга-даг, үнэгэн шүдэргэ ажалай үлгэр жэжээ хөрүүлжэ яба-даг һайхан заншалтай. Жэ-шэнь, фермын үнэгэй, түрүү һаалишад Цырен-Ханда Очирова, Цырма Гумыллова, Алек-сандра Дампилова гэшүдэ залуу басагад Светлана Очирова, Любовь Будеева, Надеж-да Гармажапова, Галина Очирова болон бусдынь хажуудаа эбажа хүдэлдэг, шадамар бэр-хэ һаалишад болгоо. — Манайдаш тиймэ муу атаа мээни байдаггүй. Арбан хоногтой мурьсеенэй дун гаргагдаха залуушуулай түрүүлбэл, наһажаал нүхэдэнь үнэгэн зөрхөнһөө баяр-ладаг. Тиймээһэ буталт даабар-яа дүүргэжэ, магтаал ша-нирээ хүртээхэ оролдоно. Үбэлдэ хүртээхэ хурдана бүхы 20 һаалишад тиймэй 14—15-ниниһ шалгада хүртэдэг хэн. Ингээд бүхы 370 үнэгэдэ тиймэ мурьсеен дэлгэрэхэ байха, — гэжэ Буда Гармажапович хэлэнэ. Эндэхи һаалишад ажалай үнэгэн нэгэ һайн талын ювб гэхэдэ, фермэдэ аргэ сэгбэ-рынь ехэ наринаар сахина, хуу эрхим шаһартайгаар тухаша хүдэ оролдоно. Илангаяа мүнөө зуһаланда буугаад байха-даа үнэгэдэй хүхэ дэлэн бо-лотор уһаар угаажа, сэгбэр бо-лотор аршажа, һөөс оло дахин хууша, хүнэг, амһартажа нарин нягтаар угаажа, хатаажа, һөөс хүйтэн гэгэртэ байлгана һэ-бэрээхэ гуримынь жэншэдгүй сахина. Ингээд тус фермын коллек-тив зунай һарануудта үбэлэй-хөөшөө үшөө ехэ һу һаажа, тухша даабари болон социальс үнэгэһа нэрэстэй түрэтэйгөөр дүүргэһын түлөө тэмээнэ.

М. НАМЖИЛОВ, Хягтын район.

Республикымнай ажалмай үгэр

НЭДОНДОНОЙХИЬОО БУРИ ҺАЙН

Улаан-Удын шубуунай фаб-рикийн коллектив байгша оной даабаринууд болон социальс уялануудаа амжалтайгаар дүүргэһын тула ехэ оролдоло гаргажа байһах. Энэ жэлэй гүрэнэй түсбэ нэдондонойхи-һоо нилээд элүүр юм. Тимхээ коллективэй гүшүүн бү-хэй үрда ехэ эрилтэнүүд та-бидана. Шубуунай фабрикийн хүтэл-бэрлэгшэд, партына органи-заци, комсомолой болон фаб-рична комитет хүдэлмэриш-дэй бүхы хүсэл оролдолого гү-рэнэй даабаринуудыг болзор-хооны урид бөлүүлхэ хэрэг-тэ элүүлнэ. Үнгрэн жэлдэ тус коллектив бүхыдөө 49 мил-лион 650 мянган үндэгэ аба-һан байха юм. Энэнь хараал-даһан түсбөө 7.9 процентээр ехэ болоно. Байгша оной эхиндэ эндхид би-байгаа нөөс арга болом-жонуудаа тооложо, зүбшэжэ үзөөд, 56.5 миллион үндэгэ абаха гэгэн социальс уялга

абаа юм. Энэнь үнгрэн жэ-лэйхилээ 12.7 процентээр ехэ болохо. Тийхээд энэ жэлдэ гүрэндэ нэдондонойхиоо 10.5 процентээр олон үндэгэ ху-дэдагдаха. Тус фабрикийн коллектив байгша оной үнгрэн дүрбэ һарын турша соо энэ абаһан социальс уялануудаа бөлүүл-хэ талаар зарим тэдэ амжал-та туйлаба гэжэ тэмдэглэхэ хэ-рэгтэй. Энэ хугасаа соо 15 миллион 339 мянган үндэгэн абаа гэхэ гү, али үнгрэн жэ-лэй энэ үеһинхөө 41 процен-тээр үлүү ехэ болоно. Мүн гү-рэндэ худалдаха түсбэһы үлүү-лдэгдэ. Эмэ тахяагай тоо тол-гой олоһорһон, тахжа бүхэн үндэгэ олоор түрэдэг болоо. Тэрэһэн тус фабрика гү-рэндэ шубуунай мяха ехээр тухаша. Нэдондо эндхид бу-хыдөө 4600 центнер худалда-һан байгаа. Харин энэ жэлдэ энээнэ 5050 центнертэ хүргэжэ хараалан-хай. Үнгрэн дүрбэ хараа соо

нэдондоной энэ үеһинхөө нил-лээд ехэ мяхан тухашагдаа. Энэ яаж туйлагдаб гэбэл, залуу эрэ тахяагай һураг олоһоруу-лагдаа. Байрагүйдэбшье, зунай дулаан сагта тэдэстэй бай-ха саг зуурын байра бэригдэ-жа, тэндэ шахан тэргэлүүлгэ-дана. Эдэ бүгэдэ тус коллективэй туйлаһан ехэһэн амжалта боло-но бшуу. Цех, бригада бүхэн габшагай шаһаар хүдэлнэ гээ-шэ. Эдэһэй дунда дэлгэрһэн социальс мурьсеендэ залуу тахяанууды харууһалдэг Т. М. Орбодовогай бригада түрүүл-гэ ябана. Шубууһад Е. П. Ро-манова, А. М. Балабедина болон бусад һайн үрэ дун туй-ланхай. Ехэ тахяа харууһалдэг шу-бууһаар дундаһаа О. Н. Пав-ловгай давадэг бригадынь онсо тэмдэглэмээр. Үнгрэн дүрбэн һарын туршада тус бригадын гүшүүд тахяа бүриһөө дунда ээрэгээр 84.5 үндэгэ абаа

ТЭЖЭЭЛ ЭЛБЭГЖҮҮЛХЭ ЦЕХ

Арбадахы табан жэлэй дүр-бэдэхи жэлдэ таряалан, саб-шалангай ургаса дээшлүүл-жэ, адууһа малаа тэжээлээр хангажа эрмэлзэлтэйгээр ма-най совхозой коллективүүд үйлдбэрлэхэ цех тухай онс-тогтожо хэлэхээр. Энэ цехыг совхозой парт-комитэй гүшүүн Вудажал Бо-диенц, Хонхонгийн хүтэлбэ-ринца, Эхэнэртэ арба гаран трактор даалгаланхай. Хүсэ эхэнэртэ эхэтэйгээр хэ-рэгтэжэ, жэл бүри зуу га-ран гектар сабшалан үндэ-һөөрөө һайжаруулагдажа, таряаланда минеральна үтэг-жүүлгэ оруулагдажа, нутаг сабшалан уһалагдажа, үтэг-жүүлэгдэнэ. Тус цех 7 звероһоо бүри-дэнэ. Зверо бүридэнэ 2—3 хүн ажалладаг. Эдэнэртэ дундаһаа Минхат Абдуллин, Зоригто Цыденов, Белнито Цыренов гэшүдэ түрүүлжэ ябана. Таһагай ажалай гурбан һарын түсбэтэ дааба-рин бөлүүлхэ түрүүшын һарада М. Абдуллин, 2-до-хи һарада — Б. Цыренов эр-

Хоёрдохёо уһална

Эдэ үдэрнүүдтэ районий бүхы ажахынууда сабшалан уһалха хүдэлмэри үргэн дэ-лгэстэйгээр ябуулагдажа байна. «Рассвет» колхозой луговодууды сабшалан дээрэ гаража хүдэлһөөр үни болонхой. Байгша ондо эн-дхид би байгаа арга бо-ломжо, үнгрэн жэлүүдэ-дэйнгээ дүй дүршэл булгүй-ень тооложо, хаража үзөөд, сабшалангай гектар бүриһөө 22—24 центнер үбэ ху-ража абаха гэгэн социальс уялга абаһан хой. Ажахын түрүү луговодууд Г. И. Пантелев, Н. М. Се-ребряков гэшүд өөһэлэнь дэ-лажа абаһан 120 гектар сабшалангай гектар бүриһөө бүриһөө дүүргэ ургаса ху-ража абахаар шиндээд, хү-дэлжэ байһах. Тэдэнэр эр-тэ хабарһаа хойшо хүдэлжэ, наг шөбжэ таряалан, гектар бүхэндэ 2 центне аммиач-на уһа орууһан байна Мүн һайрмалы үһаар ехэһэн тал-майгаа үндэлүүлэа һэн. Мү-нөө тэдэнэр булүүр станица-раа хойно, уһанай гаралга-гүй болго газар уһалжа дүр-гэб. Ингээд тэдэнэр бүхы талмайгаа хоёрдохёо уһалжа захална. В. ВОРИСОВ, Вшүүрэй район.

НАРАНАА НАРАДА УРАГШАТАЙГААР

Арбадахы табан жэлэй дүр-бэдэхи жэлэй түсбэтэ даабаринууды амжалтатыйгаар дүүргэһын түлөө со-циальс мурьсеендэ оролсо-һон Хандагайн леспромхозой Анаагай лесопунктын модо бэлдэхшэд байгша онойно-го нэгдэхэи кватралай түсбэ-холо үлүүлэн дүүргэбэ. Эн-дэхи хүдэлмэришэд модо бэ-лэдэхэ түсбөө 116 процент модо зөөхэ даабарна 129.6 процент дүүргэбэ. Ингээд хоёрдохёо кватралай түсбэ ам-жалтатыйгаар дүүргэжэ үндэ-һэ һуури табигданан байха юм. Тус коллектив апрелинжэ түс-бэ мун лэ һайнаар бэ-лүүлээ. Энэ хугасаа соо ара-дай ажахын хэрэглэмжэдэ бүхыдөө 11 мянган кубометр

модон элбэггэдэ гэхэ гү, али һарын түсбэ 129.6 процент дүүргэбэ. Тийгээжэ дааба-рһаа гадуур 3.5 мянган кубометр модон бэлдэхгэдэ бшуу. Модо бэлдэхгэдэи нимэ амжалта туйлаха хэрэг-тэ хүдэлмэришөө түрүү онд арга хэрэглэхэ, ажаллаа зу-бөөр эмхидхэхэ гээшэ шид-хэхи үүргэ дүүргэбэ. Леспромхоз болон район дотор дэлгэрһэн социальс мурьсеенэй манлайда комму-нист Николай Акимович Ива-новой бригада ябажа, бөшн-дэ бодото ажалай жэшэ ха-рууһана. Гэхэтэй хамта, Петр Бабинцевай комсомол-залуу-шуунай бригаданы баял дутуугай һайнаар хүдэлнэ гээд тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Жэ-лэй эхинһээ хойшо энэ хоёр

бригада ана мана мурьсажэ, леспромхоз соогоо эгээл һай-шама үрэ дун туйлана. Жэ-һинхээд, үнгрэн жэлэй декабрь, энэ жэлэй январь һарануудай дунгөөр Н. А. Ивановой томодохдон бри-гада район соогоо түрүү һу-рида гараһан байгаа. Харин март һарада П. Бабинцевай комсомол-залуушуулай бри-гада ахича гараа юм. Тийхээ-д апрель һарын дун хараха болоо һаа, түрүүшын һури-нда Н. А. Ивановой бригада гаража, хоёрдохёо һуури П. Бабинцевай бригада ээллээ. Ингээд район соогоо түрүү һуурида ябаһан хоёр коллек-тив хоорондоо мурьсажэ, ажаллаа амжалта туйлана. Модо зөөлтэ дээрэ Вахид Араблин даадаг томодох-дон экипаж район соогоо түрүүлжэ ябадаг. Тус экип-аж апрель һарада 2670 кубометр модо зөөгөө гэхэ гү, али һарында түсбэ 158.5 процент дүүргэһэн байна. Мун П. Д. Мунжик, Л. М. Гостев гэшүдэй экипажнууд байл муу бөшөөр хүдэлнэ. Мүнөө тус пункттын модо бэлдэхшэд байгша оной хоёрдохёо кватралай түсбэ бэлээрһөө урид дүүргэжэ гэгэн социальс мурьсеен дэл-гэрүүлэнхэй. Тэдэнэр мүнөө үедэ июнь һарын даабарна хүдэлнэ. Байгша оной үнгрэн-на 4 һара соо бүхыдөө 47 мянган кубометр модон бэ-лэдхэгдэ. Энэнь түсбөөһөө найман мянгар үлүү болоно. П. ЦЫДЫПОВА, Хорин район.

ЗУРАГАЙ МУЗЕЙ НЭЭГДЭВЭ

Украинин нэгэ-шүүлгэһээр 325 жэлэй ой-рооруулагдаһан «Хэтэдэ» гэһэн уран зурагай музей Москвада амжалта-р хүдэлмэрилжэ байна. Манга шахуу хүн тэ-ророжо хараа. 18-ныин уран зурашад, түүндэ, скульпторнууд,

уран гартад түрэл хизаар нотагайнгаар эртэ урдын тү-хэ тухай, тэрэнэй гайхамшаг-та социальс шэнэ байдал тухай, аха дүү хоёр арадай олон зуун жэлэй эш үндэһэ-тэй эбдэршэгүй бата хани ба-рисаан тухай хоёрдэ. Суг-луулагдаһан портрэдүүд, бай-гаалинь харууһан зурагууд

СССР-эй арадуулай бүлэ дотор хүтээн һалбарһан со-лвет Украинин уран һайханай образы тодо хурсаар ха-рууһана. КПСС-эй ЦК-гай Полит-бюрогой гүшүүндэ кандидат РСФСР-эй Министруудай Советэй Түрүүлэгшэ М. С. Соломенцев, РСФСР-эй Вер-ховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. А. Янов майн 25-да выставкэдэ оро-жо хараба.

„СЕВЕР-31“: ПРОГРАММА ДҮҮРГЭГДЭЭ

ЛЕНИНГРАД. (ТАСС-ай корр.). Ленинградтаа бусажа ерлэн агаарай дээдэ широт-агай «Север-31» гэжэ экспе-дицэ хабаадагшад Тубый поларна бассейнай ба хойто далайнуудай комплексно шэн-жэлэлгын шэнэ шатые дүүр-

гэбэ. АН-2 бипланаар эрдэм-тэд болон мэргэжэлтэд тур-ба һара хүрэхгүй сагай турша соо урлага ябадаг мульһэн дээрэ 200-гаад «де-сант» буулаһан байна. Хараалһан программада дүүргэһэнэй һүүлээр «Север-

31» ГЭЖЭ ЭКСПЕДИЦИИН НАЧАЛЬНИК М. КРАСНОПЕРОВ ТҮРҮҮТЭЙ БҮЛЭГ ПОЛЯРИНУУД АРКТИКАДА ҮЛӨБЭ. «СП-24» СТАНЦИИ МУЛЬНЕН ДЭЭРХИ ЛАГЕРЬНА ТЭДЭ «КОМСОЛЬСКАЯ ПРАВДА» ГАЗЕТЫН САНЫ ЭКСПЕДИЦИДЭ ХАБААДАГШАДЫЕ ХОЙТО ПОЛЮСОЙ ГЕОГРАФИЧЕСКА ТОЧКОНО ГАРГАХА ЮМ.

тэбэ. АН-2 бипланаар эрдэм-тэд болон мэргэжэлтэд тур-ба һара хүрэхгүй сагай турша соо урлага ябадаг мульһэн дээрэ 200-гаад «де-сант» буулаһан байна. Хараалһан программада дүүргэһэнэй һүүлээр «Север-

„КОСМОС-1102“ НИИДХҮҮЛЭГДЭЭ

Газарынь тойнон даһна-даг «Космос-1102» гэжэ элбэг-жээтэ хэмэл онд 1979 оной майн 25-да Советскэ Союз, һаа табигдаба. СССР-эй арадай ажахын элдэб һалбаринуудай, улас-хоорондын хариснаһан аша тухада газарай байгаалин нөөсэ баялинууды шэнжэл-жэ үргэлжлүүлхээр хараа-

лагданан научна аппаратура хэмэл одон дээрэ тодхогдон-хой. Хэмэл одон дээрэ тодхог-дон аппаратура гамгүй һайнаар хүдэлнэ. Абтаһан мэдээлэлүүд «Байгалин» гэ-жэ эрдэм шэнжэлэлгын ба үйлдбэрин гүрэнэй түбтэ дамжуулагдан элбэггэдэ. (ТАСС).

КОМСОМОЛ СУБОТНИК

Улаан-Удэ. (ТАСС-ай корр.). Автономито Бурядай мана гаран хубууд, ба-манай 26-да үнэгэр-гэдүрхсаһал комсомол-шуулай суботникууд гү-дүлбэл. Залуушуулай олоһон мунгэ зөөри

Хялга хотодо сагаантанай эрэлж муухайгаар тамалан зобонон революцион 1500 тэмдэһэдэй мемориал до-хоолгодо таргашалагдаха байна. Турүүшын түсбэтэ табан жэлнүүдэй үедэ совет Бу-

риад ороной залуушуулай сугдууһан мунгөөр энэ хүшоо бодхоогдон юм. Харин мүнөө эдэһэй ашаһаар — далаад онуудай комсомол-шуд мемориальна комплекс бодхоокы шиндээ. Даб лээр абаһан мэдээнүүдэй ёшоор, энэ үдэр тэдэ 80 мян-га шахуу түхэрнэй хүдэлмэ-ри хээ.

ГУРБА НАРА СОО ЗАМБУУЛИНАЙ ДАЙДАДА

НИИДЭЛГЭ ЗАЛАН ХҮ-ТӨЛХЭ ТҮВ. (ТАСС). Ком-сомонатууд Владимир Ля-хов болон Валерий Ромин гурба һара соо замбуулинай дайдада ажаллажа байна. Экипаж станци дээрэ за-һабарилга-һэргыльмэжин ехэ хэмжээ ябуулануудынь үн-гэржөө, эрдэм, техникын ба

медико-биологическа шэн-жэлгэнүүд болон туршалга-нуудай түсбөөр хараалагда-һан программа амжалтатый-гаар бөлүүлэгдэбэ. Экипаж Болгарин мэргэ-жэлтэдэй зоёһон. «Прогресс-6» гэжэ автомат аша-анай онгосоор станцида аба-һагданан «Дуга» гэжэ аппа-ратурын туһаламжаар Газа-

РАЙ АТМОСФЕРЫН ДЭЭДЭ ХУБИ-ДАХИ ОПТИЧЕСКА ҮЗЭГДЭЛНҮҮ-ДЭ ШЭНЖЭЛХЭ ТУРШАЛГАНУ-ДАА ХИЛБЭ.

Космонавтууд амжалта-тайгаар хүдэлнэ, бэе махаба-дын һайн гэжэ экипажай хойноһоо адалгажа байһан медицинһын хүдэлмэрилжшэд тэмдэглэнэ.

ҮБЭЗ САБШАЛГАДАА ОРОБО

КРАСНОДАР. Кубанин таллада үбэ сабшала эхил-бэ. Хэдэн зуугаад машина хусы үбэ хуража захалаа. Сабшаладан ногоон малай комплекснууд болон ферма-нүүдэй дэргэдэ хүрнэгдэнэ. Хизаарай тэжээлэй поли-мильһонһоо үлүү гектар тал-май эзэлнэ. Энэ талмай

хахаднаа үлүү хубидан нэ-гэ ба олон жэлэй ногоон та-ригданхай. Байгша ондо 1 миллион тоноо үбэ бэлдэх-хээр, 500 мянга гаран тоноо сенаж дарахаар, 300 мянга-һаа дээшэ тоноо витаминта үбэһонй гурил татахаар ха-раалагдажа.

КПСС-эй ЦК-гай июлийн Пленумэй

Һайн тэжээл — Баялигай эхин

Хүдөө ажахын үйлдэрининг халбаринуудыг хүгжөөх асуудал хаража үзэхэд, КПСС-эй ЦК-гай июлийн (1978 он) Пленум мал аялал бүри түргээр үргэх гэжээ. Түүрхүүн ээлжээр хэрэг гэжээ тоололон байна. Юуб гэхэд, ард зоной ажана байдалай хайрхажа бүри мал ажалал, продуктуудыг хэрэглээг улам дээшлээ ха юм.

Мяха, һу болон бусад продуктуудыг хэрэг абадаг болохын тулан түрүүн Мал ажалал ашаг үрэг болгохо хэрэгтэй. Энэ ашаг үрэгтэйб гэхэд, адууна малай тоо толгой олошоруулахаа нэгэ доо тэрэнэй ашаг шэмэ ехэ болгохо шухала. Хаа хаанагүй малаа түргэн зуура түлжүүлдэг болохо, хүрхүүдээ 400—405 килограммтай болоторн шахан таргалуулаад тушааха хэрэгтэй гэһэн эрилтэ Пленум дээрэ табигдаа. Энэ эрилтэд хүрэхэ гэжээ республикнмал колхоз, совхоз, район бүхэнэй харюусалга эхэтэй зорилго мүн.

Мал аялаа хүгжөөх, Тэрэнэй шахан дээшлүүлэх талаар хараалдагдан зорилгоуудыг бэлдүүлэхэ тэжээлэй бата бичаа байгуулаха, тэжээлэй шаһарныг хайжаруулаха гэжээ шийдэхэй удаа шанартай ааб даа.

«КПСС-эй ЦК-гай июлийн (1978 он) Пленум шийдхэр бүригүдтэй зохицуулан, газар тариалан эрхлэх гурмин саашадан нарижуулан хайжаруулаха, республикн колхоз, совхозуудта орооно таряа, тэжээл аабалыг дээшлүүлэх хэмжээнүүд тухай гэһэн асуудлаар КПСС-эй обкомой апрель һарада болоһон II пленумэй абаһан тогтоол халаа партиин ЦК-гай июлийн Пленумэй эрилтөнүүдээр үндэслэлдэгдэнэ. Энэ тогтоолыг өһоор 1979 ондо 592 мянган тоноо орооно таряа, 525 мянган тоноо үбнэ ургуулаха абахаар, 850 мянган тоноо силос, 27 мянган тоноо витаминна ногоодой гурин, 104 мянган тоноо корнеспод, 188,5 мянган тоноо сенаж бэлдэхээр хараалагдаханай.

Энэ шэһэн тэжээл бэлдэхэ абахын тула тариалгын хуабарилгыг шэһэхэд, тэжээлэй ургамалнуудай тарилгыг үргэхэд, малай тэжээлдэ шухала хэрэгтэй орооно таряа, рас, тоболон редька болон бусад шэнэ ургамалнуудыг тариха эхилх, наар эхээр бэлдэх, тэрэннэ хахалагдадаг газарай 19—20 процентэд хүртэхэ гэжэ шийдхэгдэнэ байна. Тэрэнэй үндхөөр газар тариалан эрхлэх гурмын науна өһоор саашадан нарижуулан хайжаруулаха, хүрхүүн үрэгжэл дээшлүүлэх, орооно таряа, тэжээл нилдээ хэрэг абадаг болохо хэмжээнүүд колхоз, совхоз бүхэндэ тодорхойлогдо гэжээ.

Ажахын үйлдэрининг халбаринуудай, коммунист, пропагандист бүхэнэй зорилго юуб гэхэд, хүдөөдэ эмхидхэлэй, ойлгууламжын түлжүүлдэг болохо, хүрхүүдээ 400—405 килограммтай болоторн шахан таргалуулаад тушааха хэрэгтэй гэһэн эрилтэ Пленум дээрэ табигдаа. Энэ эрилтэд хүрэхэ гэжээ республикнмал колхоз, совхоз, район бүхэнэй харюусалга эхэтэй зорилго мүн.

Адууна малы тэжээлээр хангаха талаар хуабарилгашадэй харюусалга дээшлүүлэхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай июлийн Пленум онсо зааһан байха юм.

КПСС-эй ЦК-гай июлийн Пленум, мун КПСС-эй обкомой II пленум тэжээлэй шахан дээшлүүлгэдэ онсо анхаралаа хандуулан байна. Энэ талаар айхабатар ехэ арга боломжонуд бин.

Һайн шанартай ногооной гурил бэлдэхын тула энэндэ зориулагдаха таригдаһан орооно ургамалнууд болон ногоонуудыг саг соонь хуряаха хэрэгтэй. Нёдондо Яруунын районий Нархатын, «Комсомольский», Инсингын совхозуудта, Сэлэнгын районий Шасарганын совхоздо, Хорин районий Дээдэ-Тайсын совхоздо, Башүүрэй районий Дэржинскийн нэрэмжэтэ совхоздо бэлдэхгдэнэ ногооной гурилайн 75—80 процент 1-дхи, 2-дохи классай шанартай байгаа гэхэ гү, али I килограмм гурил соо 150 миллиграмм наротин байһан байна.

Орхын дээрэ нёдондо республика дотор бэлдгдэ-

һэн ногооной гурилай шаһар удаа жэлүүдэйхээ дээрүү байгаа. Тингэбашы Захаамин, Хлагтын, Загарайн, Мухар-Шэбэрэй, Тунхэнэй районудай ажахынүудта бэлдгдэнэ ногооной гурил шаһараара мун байшоо.

Һайн шанартай ногооной гурил гаргахын тула юу хэжэ хэрэгтэй? Нэн түрүүн, һайн шанартай ногоо хэрэглэх, орооното-бобоо ургамалнуудыг, ногоо элдэ бол-зорто тариха байна. Тингээд сабаһан ногоогоо 2 часнаа удааруулангүй сушиллада оруулаха эрилтэтэй. Хатаажа байхадаа халууны наринаар баримталха, гурилайн 10—12 процент шингтэй байхаар, үгүүсэ хатаахагүй, ногооний 2—3 сантиметрээ ута бэцхээр хэрэглэгдэн байха хэрэгтэй. Гурилаа заабол мэ-шээг соо, харанхы газарта гү, али хара үнгөтэй пленко до-роо хадгалжа болохо. Ниггээ хүсэд һайн шанартай гурил гаргалбал, тэрэнэй ашаг үрэг нилдээ дээшлэхэ байна бшуу.

Силос бүхы зүйлэй тэжээлээ эгзэн хэрэг бэлдгдэгдэ. Тингээлэ тэрэнэй ша-һар дээшлүүлэх гэжээ һу, мяха үйлдэбэрлэхэ шийд-хэхы шүлөө үзүүлэхэ байһа-нын элнтэ. Нёдондо Кабан-скийн, Прибайкалийн, Зэдын, Яруунын районудта нилдээ һайн шанартай силос дарга-даа һэн. Харин республикн ажахынүудта бэлдэхгдэнэ силосыг гурбанай хоёр хубын шаһар муутай: наротин бага-тай, тоһоной нилсета эхэтэй байһан. Тингээд силосыг ашаг үрэг доошолоо ха юм.

Шанар һайнтай силос бэл-дэхын тула тэрэндэ гэжэ таригдаһан ургамалнуудта азотло, фосфорно үгээжүүл-гэ хүсэд нормоор оруулаха хэ-рэгтэй. Энэ шартта ногоон-дөө протен,кальци, фосфор элбэг байдаг гэжээ. Хоёрдо-гоор, ногоогоо заабол хана-лагданай, һайса сээрбэлдгдэнэ нүхэн соо хэжэ. Гурбадахаар, силос даралтаа удааруулаха, нэгэ хүмээ 2—3 сүүд-хэ соо хүртгэхэ хааха шуха-ла. Энэ зорилгоор ажахы бү-хэндэ силос дараха оһонжо-руулагдамайл — томо, бригад-ийн хуабанга аргаар эмхидхэжэ, хоёр халаанда хүдэлгэхэ бай-на. Мун ногоогоо һайса да-раха, шүлгэхэ, элдэб хими-

ческэ зүйлүүдэ, карбамид холилсоодо һайн.

Эдэ бүхы эрилтүүдэ баримталбал, һайн шанартай силос бэлдгдэхэ байһанын чухал хэрэгтэй. Энээн тухай механи-затор бүхэндэ ойлгуулаха, һайн шанартай силос да-раргашды али болохоор ур-машуулаха байна.

Сенаж даралга жэлһээ жэл-дэ ехэ болоно. Эндэ хэ-рэгтээ горох-обёсоой хо-лос, олонжэлэй ногоон тар-игдана, сёбшалангайше но-гоой хэрэглэгдэнэ. Загарайн, Кабанскийн районудта сенаж һайн шанартайгаар бэлдгдэнэ. Тингээбашы сенажэй ша-һар мүнөө дээрэ биригтэй. Нёдондо шалтаданай сенаж хадгалха эхэнхэй шаһар-айнгаа талаар мүнөөнэй эрилтэдэ хүрөөгүй байшоо.

Энэ шухала тэжээл һайн шанартайгаар бэлдэхын тула зохидоор түхээрэн траншей хэрэгтэй. Тингээд траншей бүхэннэ 1—2 үдэрэй турша-да ногоогоор дүүргэхэ, хаа-ха эрилтэтэй. Ногоониннэ зааболтороо наришигтаа да-һан байха ёһотой. Тингээд хатаагдан татаһан ногоогоо жэлхэ эрилтэтэй. Зүгөөр шарим ажахыда сагаа алма-ха хүсэлтэйгоор ногоогоо хар-шэнгүйгоор даража, тэрэннэ бэлдэхэ технологи хазгагай руулаха, сенажэй шаһарныг муудуулаха бшуу. Мун ногоо-гоо һайса дараха, агаар оро-хогүйгоор тусхай пленкоор дээрһэнэ хаажа, 10—15 сантиметр зузаан шоройгоор дараха ушартай.

Ниггээ эрхим шанартай сенаж бэлдгдэл, баһал нл-дээд ехэ мяхан, һүн нэмжэ абаха жэшээтэй.

Убнэ жэл бүри ехээр бэл-дэхгдэгдэнэ байна. Тэрэнэй шаһарны дээшлүүлэх гэжээ мүнөөнэй эгзэн шухала зо-рилго мүн.

Унгэрэгшэ жэлэй дунгүүд-һээ хараад үзэхэд, һурилг-дэһэн үбнэй ашаг 26 про-центинь шанарай эрилтэдэ хү-рөөгүй. Зарим ажахыда тэ-рэнэ 30—40 процент болошо-но. Улаан-Удын районий «Ни-кольский», «Сэлэнгэ» совхо-зууд, Мухар-Шэбэрэй райо-ной «Путь Ленина», «Загап-ский», «Коммунизм», Лени-нэй нэрэмжэтэ колхозууд, Кабанскийн шубунай фабрика, Захаамин районий Ми-хайловскийн совхоз, Загарайн районий Карл Марксын нэрэмжэтэ, Зэдын районий «Мир», Баргажаңай районий Карл Марксын нэрэмжэтэ.

колхозууд үбнээ мун ша-һартайгаар хуряажа абаһа.

Энээнэй гол шалтагданай 15—16 процентинээ дээшэ бэ-шэ шингтэйлэн гэхэ гү, али тэрэннэ абад мушхалада эшэн хухаран алдха, хар-шагнаха шэнги байхадан һурилхэдэ зонид Кабанскийн, Тунхэнэй районуудай зарим ажахыда үбнээ шинг эхэ-тэйгээр һурилхэ, гүтаадаг юм. Хэрбээ үбнээ хэмдэнэ хүрэтэр хатааха аргагүй бай-һал, 25 процентинээ дээшэ бэ-шэ шингтэй үбнээ һурилхэ-дөө, тоноо бүридэ 3—10 ки-лограмм эдэснэй даһа хэжэ байһа.

Тюк болгон ябталха үбнэ 18—20 процентинээ ехэ шинг-тэй байха ёһогүй. Нойтоншог таримал ногоо, мун үрмэдэ-һэтэй сабаһалангай шингтэй ногооо түк болгохо болохо-гүй. Һуридоо агаараар үдэл-гэжэ хатаагдан үбнэ эгзэн һайн шанартай байдаг.

Тэжээл үйлдэбарилгыг комплексноор хүгжөөх, энэ һалбаринд индустриалыа һуу-рэй дээрэ гаргаха тушаа КПСС-эй ЦК, СССР-эй Ми-нистриүүдэй Совет тогтоол абажа, колхоз, совхозуудта нимэ тусхай шүлгэлтэй үйлдэ-барин хубинуудыг, мун ажа-хынууд хоорондын нэгдэл-нүүдэ байгуулаха эрилтэ та-биһан байна.

Энээнэй өһоор колхоз, сов-хоз бүхэндэ оһонжооруула-гдамал тусхай бригада, зено-нуудыг эмхидхэнэ, хэрэгтэй бүхы техникээр, машиннууд-аар хангаха шухала болоно. Иимэ бригаданууд, ажахы-нууд хоорондын нэгдэлнүүд манайше республикада бай-гуулагдаха эхилхэйтэй.

Мүнөө жэлдэ кукурузын, силосы, сенажэй, бусад ур-гамалнуудай койноо һайнаар хуруулаха, силос, сенаж да-раха нүхэнүүдэ эртэнхээ бэл-дэхэ, шэнээр бариха шу-хала.

Эдэ бүгэдэ партийна орга-низацинуудай үдэр бурнин анхарадаа — абажа, бригада, эвенуудай дунда социалис мурьсоо үргэнээр дэлгэрүүл-хэ, тингээжэ тэжээл элбэгээр, һайн шанартайгаар бэлдэхэ абаха хэрэгтэ хүдөөгэй ажалшадай хүсэн бүрин эл-сүүлгдэхэ ушартай.

Ц. БАЛБАРОВ,
КПСС-эй обкомой
хүдөө ажахын
таһагай инструктор.

ХАРАА ЗОРИЛГОНЬ ЕХЭ

Барилга-хасбарлгын 607-дох поезд 1978 оной фев-раль һарада эмхидхэгдэн юм. Эдээр Бегони болзорой туршада Зарнын поселок дохообо. Унгарын жэл 7 мянган дүрбэлжэн метр тал-майтай байрын гарнүүд, сто-лово, найман жэлэй һуруу-ли, эдэ хоолой зүйлүүдэ, хубсаага хунар, башыше эд бараа наймаалха магазинуудай байһан ашагталдага ту-шаан юм. Тус поездын коллек-тив арбадахы табан жэлэй дүрбэлжэн жэлдэ үшөөл ехэ барилга хэжэ хараа зорилго-той. Зарнын поселогто 6600 дүрбэлжэн метр тал-майтай байра, 300 хүнэй

һуурилай соёло ордон, 280 үхбүүдэй сад-лси, овош наймаалха магазин, хилээмэ бариха гар болон бусад ба-рилга ашагталдага оруула хэжэ уялга абаһа.

Залуу энэ коллектив хүн-гөн бэшэ зорилго урдаа таби-ба гэжээ. Энэ тусбөө бэ-лүүлхын тула социалис мур-соо зүбөөр, үргэн дэлсэтэй-гээр эмхидхэхэ, ажалай ту-руушүүлэй дүй дүршэл оло-ной дунда тарааха болоно. Ороной томо томо барилга-нууд дээрэ ажаллажа, баян дүршэлтэй болоһон хүдэлмэ-ришад энэ яһала олон.

Ф. П. Гришук, С. В. Абра-мов, П. Д. Карабан гэгшэ.

дэй хүтэлбэрлэдг брига-дуудай коллективүүд хааһа бурингээр даабари 20—25 процентээр үлүүлэн дүрбэ-жэ, барилга эрхим шаһар-гаар хэдэг, бүхы объектуудыг хараалагдаһан болоһон боломжонуудаа һайса хараа үзөөд, арбадахы табан жэлэй дүрбэлжэн жэлэй дээрэ хээр уялга абаа һэн. Бар-гашаданай үгдөөд хурхын та-һала оролодо, гэжэ тус поездын партиинь организациин секретарь В. И. Удовченко мэлүүр К. ЖАМБАНОВ.

ГУРБАН ҮЕЫН ҺААЛИШАД

Зургаан-Дэбим һу һаалин комплекс харгыда шулуудан оромо байна. 420 гаран үеэ-днэ бүхиде машинаар һаг-дадаг болохой. Байра сээр-рэхэ хүдэлмэр, үнээдэй үһа-луури оһонжооруулагдаханай.

Эндэхи һаалишад, мөлшад урдаа табигдаһан зорилго-нуудаа ургаштайгаар дүүргэнэ. Унгарын дүрбэн һарын турша-да үнээн бүриһөө 600 гаран ки-лограмм һу һаажа, апрель һа-рынгаа тусбэ эдээр 75 центне-рээр үлүүлэн жэшээтэй.

Комплексыг эмхидхэхэ дүр-шэл шадабарин ехэтэй комму-ниста Соли Дондуловна Ци-рендоржиева хүтэлбэрлэнэ. Тэ-рэнэй удирдалга доро эбтэй ээтэй, ажалша бэрхэ коллек-тив бүридэнэй. Эндэ оло-коммунистууд, комсомолшууд ажаллаһа. Нёдондо һаалишад П. Д. Дылыков, Э. И. Галы-ков гэгшэд үнээн бүриһөө 3 мянга гаран килограмм һу һаажа, колхоз, район дотороо туруушүүлэй зэргэдэ жагсаһан юм.

Мал һарадыше һу һаалин улам дээшлэхэ. Хүн бүхэн үеэ-дэ һайнаар дээшлүүлэх гэжэ оролодо. Мүнөө үедэ үнээн бүриһөө сүүдэхэд арбаад ки-лограмм сенаж, 1 килограмм талха тарянай зүйл, һаагдана һүнэй литр бүхэндэ 500 грамм хүртгэжөө талхан бурдуу бол-годожо, хэршэһэн хоолоомон ногооной гурилайтэ хойжио үг-тээ, һуруугүүдэ зундаа адуу-лаха хайжаруулагдамал бэлшэ-рээ үшөөл, хорёонёе сенажа, бэлдэхэ байха.

—Зунай бэлшээрин 5 һара-да үлгэртэ фермынээ үнээн бүриһөө 1300 килограмм, бэ-шэ үнээднээ 1150 килограмм һу һаажа социалис уялга абаад байна, — гэжэ С. Цирен-доржиева мэдүүлбэ. —Ингээд үнээдэй хайжаруулагдамал бэл-шээрээд һуниндөө адуулааг болохохой. Һүнэйнай шаһар һайн, һаадаг процентинь 1-дхи сортоор тусагдана.

Һүнэй шаһары, тоһолмичи комплексын лабораторидо С. Лубсанова шалгада. Үнээдэй һу шээ дээшлүүлэхэ, тэдэниг сэг соонь искусстваны аргаар үржүүлэхэ, үнээдэй һубайруу-лахгүй гэжэ оролодо хэрэг-тэй зоотехник В. В. Будареве, ветеринар врач В. Ц. Дор-жиев, техник үржүүлэгшэ Е. Б. Санданова гэгшэд һаалишадта ехэ түһэ хүртгэнэ. Малшадай дунда тэдээр зооветеринарна һураһал эмхидхэнэ, лекци, хөөрлөөдөнүүдэ үнгэрэнэ. Эн-дэй зохилоо түхээрэгдэнэ улаан булан бин.

Энэ коллектив дунда Ажа-лай Алдар Солин III шатын орденотой һаалишан Жамсаран Доржиев Банзарова арбан класс дүрбэлжэн Бимба хубүү-нээ ажаллана. Эдээртэй дүтэ танилсахада, гэртнэ бүхэли на-һараа һаалишанар хүдэлһэн, мүнөө 76 һабтай хүртгэн эхэнэ —Бутиды Будаевна Ринчинова һуужа байба. Иимэ гурбан

Һуеин һаалишадтай уулзахадаа фотокорреспондент С. Бал-дуев дурьһан Аюулга. Эдэр-нэр бутлада ажалша бэрхэ, хүндэтэй, солотой хүнүүд бай-шоо.

Нойхондо колхоз болсоч саһаа хойшо һаалишанар хүд-лөө хүм даа. Мун түгээгүйбэ Ажал — хундэл байгаа. Мүнөө юуб даа, Фермадэ хүдэлжэ инхоной навадан болошоо. Ге-рээр үнэе саваха болбо юм байна. Золотой хүнүүд гэжээ, — гэжэ хүртгэн эхэнэ хөөржэ байгаа гү.

Бутиды Будаевна нотаг нуга-да магтагалтай, хүнэй хойдо ороогүй яба. Эзэнниһе хэ-дэн медаль гэршэлжэ үгэнэ. Эсгэ орооно хамгалгын Агуу-ежэ дайнай үедэ шэн зоригтой-гоор ажаллаһан түлөө ме-дальда, мун В. И. Ленинэй ту-рһээр зуун жэлэй ойн ме-дальда, «Ажалай ветеран» гэ-һэн медальда хүртгэн байна.

—Бутиды хэзэтайнай одоол хара хүлээжэ гэргажа, хойшо хэрэнгүй хүдэлһэн хүнүүдэй нэ-гэн шуу даа, — гэжэ нотагайн зөн эсгээдэг, хүндэлдэг.

Тэдэ хүртгэн эхэн эгзэн С. Габьяа, байр, шалгал юуб гэхэ-дэ, тэрэнэй татаһан зүргөөр Жамсаран Эрчим, Бимба аше хубүүнниһе абажа байна хэ-рэгтэй. Эдээржэ ажал хэрэгтэ-й бутиды Будаевнагай нүлөө, жэ-шээ ехэ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Жамсаран Доржиев мун лэ XX партсездын нэрэмжэтэ колхозотой суутай, солотой зо-ной зэргэдэ ябаһа. Тэрэнэй эд-гэртэ Ажалай Алдар Солин III шатын орден, социалис му-рьсөөндэ эрхимлэ, шэ эһэн тэмдэг яларһа.

Бимба хубүүнниһе баһал сог-той солотой абажа, эхнэгэ, хүртгэн эхнэгэ хүндэтэ нэрые улам дээшэн үргэнэ. Нёдондо нотагайнгаа дунда һуруули-дуураһээр һу һаалин комп-лексад хүдэлжэ дуратай байһа-наа мэдүүлжэ һэн.

Хара баһаааа эхээе дажаж, фермын ажал хэжэ шадаха бо-лоһон хадаа һаалишанай мэр-тэй байба. Иимэ гурбан

гэжэлые тэрэ зүрхтэйгөөр бэл-дэ бшуу. Бүри һуруулидуу ре-ража байхада, үнээдэн оһон аргаар һаахада бэрхэ ба-һанаа бүгдэндэ тэрэ зэрүү-һан юм.

1978 оной июлийн зунэ үнээдэе машинаар һаага ре-публикнса конкурсад Бимба Ринчинов хабадажа, 1-дхи зэргын дипломадо хүртэ. «1978 оной чөлмийн тэ-торгон лентэ мур дэлгэрнэ мээрүүлгээ бэлэй, Тингээд луу һаалишан үнээдэе аша-ргаар һааха туршадағын лэ-дэбэрин бригадануудай тур-зома хөтөдө болохо Бимба Ринчинов конкурсад хабаа-да олоһон юм. Тэдэ Бимба Ринчинов түрэл һуруулидуу-да, колхозтогой, республи-кныгаа хүтэлбэрлэгшэд гэгэ-лэдэ һайдабарин эрчимээр та-галлаша шадда. Комсомол-ийн шалһан энгэртэ «Соци-лис мурсындэ эрчимлэ» гэгэ-һэн туруушын шалгал ял-гэ.

18-тай Бимба хубүүнниһе ашингаа иимэ ехэ амта-туулайһанда Жамсаран Бутиды хүртгэн эхнэн, Доржиев абаһан, нугадын барилга эхээр баярлаа. Мүнөө һу һаалишан урдинкидаа ол-доруу номгон абажа, үр-дэлагдаһанай хүдэлмэр дэ-жалтаһагаар бүтэнэ. Нёдо-до дажа абаһан үнээдэн тус бүриһөө 3 мянгалдэ ки-лограмм һу һаагадо, мүнөө нэ-лэй туруушын дүрбэн һара-д тэрэнээ 772 килограмм ар-геод, колхоз дотороо, Си-нгын район соогоо эрчимээр зэргэдэ гарантай. Унгарын үблэгшэһэн үедэ 32 мянган ки-лограмм һу һаажэ гэгэ со-лис уялгага Бимба Ринчинов нэрэртэй түрэтэйгөөр дүр-рэнэ.

Эдир хубүүннэй худэ тур-харгы нэгдэлхэй, үдөө нэ-лэй институтта һуража, мун зэргын мэргэжилтэ болоһо, рэл колхозодо бүри ехэ тү-һаа хүртгэхэ хүсэ Бимба ху-соо бин.

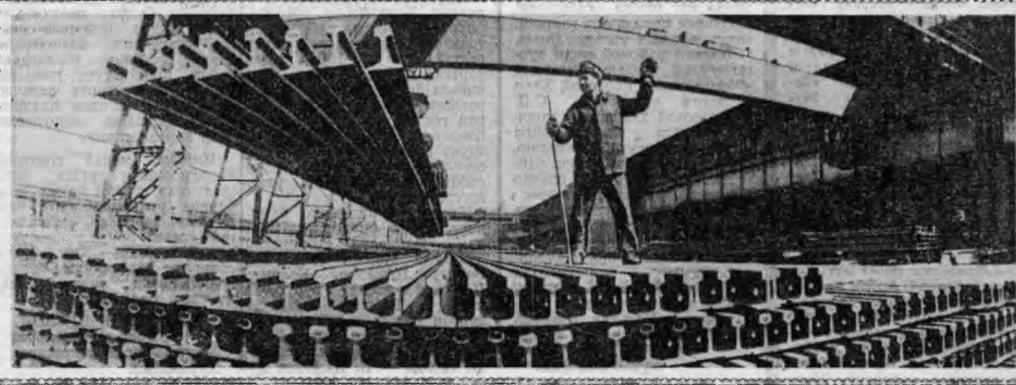
Б. ГЫЛМОН

ДОНЕЦКЭ ОБЛАСТЬ

«Азовсталь» түрүүшын та-бан жэлэй промышленна аса-ри ехэ барилгануудай тооно оролод. Азовскэ далайн ар-еде орошодог тэрэнэй хөхүүд 1933 ондо бодохгодоһон юм. Мүнөө тэрэнэй бүтэһэн бо-лол, шэрэм рельснүүд ору-лол шухала барилгануудта эльгэгдэнэ. Бүүлэй жэлүүдэ-дэ коллектив Гүрэнэй ша-һар тэмдэгтэй продукци гар-галгаа таба дахин ехэ бол-гоо.

Москвагай, Киевэй, Тбили-сини метропудухай рельс-нүүд «Азовсталь» заводто бу-тээгдэнхэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: БАМ да абуулагдаха рельснүүд. ТАСС-ай фотохронико.

АГИТАТОРНОУДА, ПОЛИТИНФОРМАТОРНОУДА ТУҢАЛАМЖА

СОЦИАЛИС МУРЫСӨӨНЭЙ ТҮҮХЭНЭЭ

II. ГАВШАГАЙ АЖАЛАЙ ҮЕ БЭН

Социалис мурьсөөнэй эхин-шата ехэ түргэнөөр дабагдаа гэжэ онсо тэмдэглэгдээр. Тингээжэ ажалша арадай гүн сооһоо мундэлһэн шөнэ үүс-хэл, хүдэлсөөнүүд бүхы орон соомнай суурхан таряа, жаргалта ажалай хүсэтэ дол-гин залирхугууһаар бадаара. Гадна социалис мурьсөөнэй шөнэ арганууд хойно хойно-хо баян мундэлжэ, үйлдэ-баридэ энэ хүдэлсөөнэй үзүүдэд нүлөөн улам ехэ болохо байгаа һааб даа.

30-аад онуудта гавшагай бригаданууд олоор эмхидхэ-дэжэ, хэдэн зуу мянган ажалшад тэдэнэй бүридэлдэ орожо, бүтээсэ ехэтэй ажа-лаараа орон соогоо суурхаа. Энэл үедэ ажалай түрүү-шүүл, ухаалон зохибшод бо-лон уралан нарижуулаһан үйлдэбарин саашадан хүг-жөөх хэрэгтэ ехэ хубитаяа оруула.

Жэшээлхэдэ, 1932 оной зун Донбаскай түрүү шактер Н. А. Изотовой үүсхэл ту-хай һураг суу орон соомнай тарбаба. Тэрэ һал ажаллахаа ерһэн 10 шахтерые мэргэ-жалдэ һураха гэжэ шийдэ-һэн байгаа бшуу. Тингээжэ үүсхэлнээ дэмжэгшэдэ изотовеһууд, харин энэ хү-дэлөөе изотовскэ гэгдэ нэр-лэдэг болоо һэн. Манай ре-спубликада изотовскэ һуруу-линууд олоор эмхидхэгдэнэ дүй дүршэл ехэтэй, түрүү хүдэлмэришад тэдэниг хү тэлбэрлэдэг байһан юм.

Изотовскэ хүдэлсөөн соци-алис мурьсөөнэй хүртгэн хал-барха хэрэгтэ ехэ нүлөө үзүүлэхэ, хүдэлмэришадэй кадрнуудыг бэлдэхэ, мэргэ-жэл шадабаринээ дээшэ-лүүлэхэ талаар баһал горитой удаа шанартай байгаа һааб даа. Тингээжэ 30-аад онуудай социалис мурьсөөнэй эгээл дээдэ шата болоһон стаха-новскэ хүдэлсөөнэй дэлгэрэл-гэдэ онсо нүлөө үзүүлэн байха юм.

1933 оной хаар республи-кнмал шөфтээ абаһан Москвагай түлөөлэгшэдэ Бурянд ороной ажалшад хүн-дэтэйгөөр үгтажа абахадаа, энэ үйлэ хэрэгтэ зориулагда-һан мурьсоо үргэнөөр дэлгэ-рүүлжэ, Моссөөдэй нэрэм-жэтэ ажахын тоосонхой 50 бригада эмхидхэнэ һэн. Энээн-дэ харюу болон, хүдөө но-ягаудай ажалшад ехэ эдэ-б-хы гаргаһан байна. Жэшээл-хэдэ, Баргажанай аймагай «Арбичил» коммунын Гэ-шүүд Сэлэнгын аймагай Ста-лин нэрэмжэтэ коммунын гэгшүүдэ мурьсөөндэ ури-жа, мал ажал хурдан түргэ-нөөр хүржөөх талаар дээшэ-лүүлгдэнэ социалис уялга-нуудыг абаһан байна.

Юрэдөө, энэ үедэ үйлдэ-барин ашаг үрэг дээшлүүлэхэ талаар горитой юмэн хэгдэ-жэ, тарашал болон малшад ехэ амжалтануудыг туйладаг һэн. Баргажанай аймагай Сангадийн нэрэмжэтэ кол-хозы һу һаалин фермын коллектив 1934—1935 онуу-

дай туршада малайнгаа тоо толгойгоо хоёр дахин оло-шооруулаа, үнээн бүриһөө 1934 ондо 1740 килограмм һу һаадаг байһан һаа, 1935 ондо 1852 килограммдаа хүр-гөө. Харин Тунхэнэй аймагай Дэржинскийн, Хлагтын ай-

